

מספר הקורס: 1020012

שם הקורס בעברית: יסודות הכלכלה

שם הקורס באנגלית: Principles of Economics

שנה"ל: תשפ"ד

שם המרצה: פרופ' יהונתן גבעתי

שם תוכנית הלימודים: התוכנית ללימודים הומניסטיים

סיווג הקורס: שיעור

משך והיקף הקורס: סמסטר א, 4 ש"ס

נקודות זכות אקדמיות: 4 נ"ז

דרישות קדם: ללא דרישות קדם

מועד שעות הקבלה: יום ה', 9:30–10:30

פרטי קשר של המרצה: givati@huji.ac.il

תיאור הקורס

הקורס מתמקד בהבנת האינטראקציה בין קונים למוכרים בשוק והכוחות שמביאים להתאמה בין הביקוש להיצע. הקורס מיישם לאחר מכן את התובנות שנלמדו לתחומי מדיניות שונים, כגון פיקוח על מחירים, מיסים, סחר בינלאומי והגנה על הסביבה. בנוסף, מקנה הקורס ידיעה בסיסית בכלכלה הדרושה לאזרח משכיל, ובכלל זה נלמדים נושאים שונים, כגון הכנסה לאומית, צמיחה כלכלית, מדדי מחירים, ומימון.

מטרות הקורס

לדברי הכלכלן ג'ון מיינרד קיינס, "הרעיונות של כלכלנים ופילוסופים פוליטיים, הן כאשר הם צודקים והן כאשר הם טועים, הינם בעלי עצמה רבה שאינה מובנת על ידי רוב האנשים". מטרת הקורס היא להכיר לסטודנטים את צורת החשיבה הכלכלית, ואת כלי הניתוח המרכזיים בהם נעשה שימוש בכלכלה. עם סיום הקורס יבינו הסטודנטים את צורת החשיבה הכלכלית, ויכלו להשתמש בכלי הניתוח הכלכליים לצורך ניתוח סוגיות כלכליות וחברתיות שונות.

חובות הקורס והרכב הציון

במהלך הסמסטר יחולקו 6 תרגילים המהווים חזרה על החומר הנלמד בשיעורים. הכנת התרגילים הכרחית למעקב אחר החומר הנלמד והפנמתו. יש להגיש 4 מתוך 6 תרגילים כדי לגשת לבחינה. הרכב הציון הסופי של הקורס: 100% מבחן סופי.

ציון עובר בקורס: 60

יש לקרוא את קריאת החובה לקראת כל שיעור.

פירוט השיעורים

שיעור מס' 1: מבוא: עקרונות הכלכלה

שיעור מס' 2: חשיבה כלכלית: עקומת התמורה

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 11–29.

שיעור מס' 3: יתרון יחסי ויתרון מוחלט

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 30–34, 53–57.

שיעור מס' 4: ביקוש

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 143–154, 159–160.

שיעור מס' 5: היצע ושיווי משקל

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 130–136, 185–192.

שיעור מס' 6: שיווי משקל והשוק כסדר ספונטני

קריאת חובה:

Friedrich A. Hayek, "The Use of Knowledge in Society," *American Economic Review* 35(4) (1945), pp. 519-530.

גרסה עברית: פרידריך האייק, השימוש בידע בחברה, השילוח 32, 102-112 (2023),
<https://hashiloach.org.il/the-use-of-knowledge-in-society>

שיעור מס' 7: פתרון תרגילים 1 ו-2

שיעור מס' 8: גמישות הביקוש

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 163–180.

שיעור מס' 9: גמישות ההיצע

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 182–184.

שיעור מס' 10: פיקוח על מחירים

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 238–250.

שיעור מס' 11: מיסים

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 250–259.

שיעור מס' 12: יעילות השוק

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 155–158.

שיעור מס' 13: יעילות השוק, פתרון תרגיל 3

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 231–234.

אבי שמחון, "הקדמה כללית", הגישה הכלכלית למשפט, בעריכת אוריאל פרוקצ'יה (שריגים-ליאון: נבו, 2012) (יועלה לאתר הקורס), עמ' 41–44.

שיעורים מס' 14–15: מס, פיקוח על מחירים, ורווחה

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 250–255.

שיעור מס' 16: סחר בינלאומי

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 266–270.

שיעור מס' 17: החצנות

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 236–237.

אבי שמחון, "הקדמה כללית", הגישה הכלכלית למשפט, בעריכת אוריאל פרוקצ'יה (שריגים-ליאון: נבו, 2012), עמ' 49–51.

שיעור מס' 18: החצנות, פתרון תרגיל 4

קריאת חובה:

אבי שמחון, "הקדמה כללית", הגישה הכלכלית למשפט, בעריכת אוריאל פרוקצ'יה (שריגים-ליאון: נבו, 2012), עמ' 51–52.

שיעור מס' 19: מוצרים ציבוריים + מונופול וכוח שוק

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 236, 301–312, 315–317.

שיעור מס' 20: מונופול וכוח שוק

קריאת חובה:

יצחק אורון, נילי מארק וגליה עופר, מבוא לכלכלה: מיקרו כלכלה (תל אביב: עמיחי, 1995, מהדורה שנייה מורחבת), עמ' 301-312, 315-317.

שיעור מס' 21: מדדי מחירים

קריאת חובה:

יורם מישר, המקרו-כלכלה של ישראל (חיפה: פרדס, 2009), עמ' 69-71.

שיעור מס' 22: מבוא למימון, פתרון תרגיל 5

שיעור מס' 23: הכנסה לאומית

קריאת חובה:

יורם מישר, המקרו-כלכלה של ישראל (חיפה: פרדס, 2009) (יועלה לאתר הקורס), עמ' 21-30, 32-36.

שיעור מס' 24: צמיחה כלכלית

קריאת חובה:

יורם מישר, המקרו-כלכלה של ישראל (חיפה: פרדס, 2009), עמ' 84-85, 133-141.

שיעורים מס' 25-26: פתרון תרגיל 6, השלמות וחזרה